

**ЯК НА МІГРАЦІЮ НАСЕЛЕННЯ
ВПЛИНУЛИ ЦІЛЕСПРЯМОВАНІ
РОСІЙСЬКІ ОБСТРІЛИ КИЄВА
У ТРАВНІ 2023 РОКУ**

2023

ІСІУВ

зпора

У вересні 2022 року Росія розпочала масовані обстріли критичної й цивільної інфраструктури України. З того часу російська армія випустила по нашій країні понад 1600 ракет різних типів та понад 1650 безпілотників Shahed 131/136.

Використовуючи терористичні методи, Кремль вустами Дмитрія Пескова фактично ставив ультиматуми: “Керівництво України має всі можливості вивести ситуацію [з ударами по українських енергетичних об'єктах] у нормальне русло, має всі можливості врегулювати ситуацію в такий спосіб, щоб виконати вимоги російської сторони, і припинити, відповідно, всілякі страждання місцевого населення”.

Росія справді не шкодувала ресурсів на терор, чим завдала серйозної шкоди енергосистемі України. Ці обстріли стали однією з причин, які спровокували масову еміграцію українців за кордон в осінньо-зимовий період 2022-2023 років.

І хоч зима минула, а серйозні відключення енергії припинилися, Кремль не відмовився від терористичних методів ведення війни. Так, у травні 2023 року російські окупанти цілеспрямовано обстрілювали столицю України. Протягом лише одного місяця Київ зазнав 17 атак, причому 29 травня Кремль завдав одразу два удари. Київська міська військова адміністрація повідомляла, що лише над столицею було знищено близько 169 БПЛА, 7 аеробалістичних ракет “Кинджал”, 13 балістичних ракет “Іскандер” та 65 крилатих ракет (Х-101, Х-555 та “Калібр”).

Про те, як російські обстріли вплинули на міграцію киян, читайте у спільному дослідженні Громадянської мережі ОПОРА і телекомунікаційної компанії “Київстар”.

ЧИ ВИЇЗДЖАЛИ З КИЄВА ЙОГО МЕШКАНЦІ?

Загалом у травні зафіксовано щонайменше 745 тис. виїздів за межі Києва по Україні тривалістю понад 7 днів, 143 тис. виїздів за кордон та 832 тис. повернень. Таким чином, міграційне сальдо було від'ємним та становило -56 тис. або близько 2% населення столиці. Однак у червні цей показник був більшим у понад 4 рази.

Для порівняння: за другу половину квітня сальдо взагалі було додатнім — виїздів було на 18 тис. менше, ніж повернень. Втім, порівняно з першою половиною червня міграційне сальдо сягнуло -221 тис. осіб.

Таким чином за 62 дні, яке охоплювало дослідження (з 15 квітня до 15 червня 2023 року), виїздів із Києва в межах України було щонайменше 1,53 млн, виїздів за кордон — 300 тис., а повернень — 1,57 млн. Іншими словами, міграційне сальдо було від'ємним і становило -259 тис. осіб (близько 8,5% населення Києва).

Період	Виїзди з Києва в межах України, тис.	Виїзди за кордон, тис.	Повернення в Київ, тис.	Сальдо, тис.
15–30 квітня	429	75	522	18
1–31 травня	745	144	832	-56
1–15 червня	360	81	220	-221

Також можна відзначити, що середньоденна кількість виїздів із Києва у другій половині квітня була навіть дещо більшою, ніж у червні – на близько 11%. Це може бути пов'язано, наприклад, із поїздками на Великдень чи Гробки (Проводи) та поверненнями назад до столиці. Тобто масового пікового чи панічного виїзду після обстрілів не було.

Кількість киян, які їхали в тривалі (строком від 7 днів) подорожі, з 15 квітня до 15 червня радикально не змінилася. Натомість можна констатувати, що значне від'ємне міграційне сальдо у червні виросло за рахунок неповернень до столиці після виїзду. Простішими словами, кияни виїжджали за межі міста на значно триваліший термін.

Зокрема, у першій половині червня повернень стало на 82% менше, ніж у травні, та на 120% менше, ніж у другій половині квітня.

Період	Середньоденні виїзди по Україні, тис	Середньоденні виїзди за кордон, тис	Середньоденні повернення, тис.
15–30 квітня	26,8	4,7	32,6
1–31 травня	24	4,6	26,8
1–15 червня	24	5,4	14,7

Водночас опубліковані вище цифри не означають, що кияни не поверталися до міста пізніше — влітку чи навіть у вересні, хоча ми й не знаємо, коли це сталося і чи сталося взагалі. Однак, як бачимо з опрацьованих даних, на початку червня кияни повертатись не поспішали.

Така поведінка може бути продиктована тим, що у перший тиждень червня Кремль продовжував систематично обстрілювати Київ. Згідно з повідомленнями Повітряних Сил ЗСУ та Повітряного командування "Центр", тоді було знищено майже 60 ракет та понад 20 шахедів. Більшість із них були націлені на столицю.

Не слід забувати й про інші соціально-економічні фактори: закінчення шкільного навчального року, початок періоду відпусток тощо. Втім, основної причини міграційної поведінки киян ми не знаємо.

МІГРАЦІЯ ПО УКРАЇНІ

Головним регіоном, куди виїжджали жителі столиці, стала Київщина — 63% усіх виїздів за досліджуваний період. Зокрема, лише на Бучанський район припало понад 11%.

Решта регіонів серйозно “відстають”. Так, на Чернігівщину припало майже 8% виїздів, Чернігівщину — близько 5%, Черкащину та Вінниччину — 4%. Найменше виїздів було на Херсонщину — лише кілька сотень (0,02%).

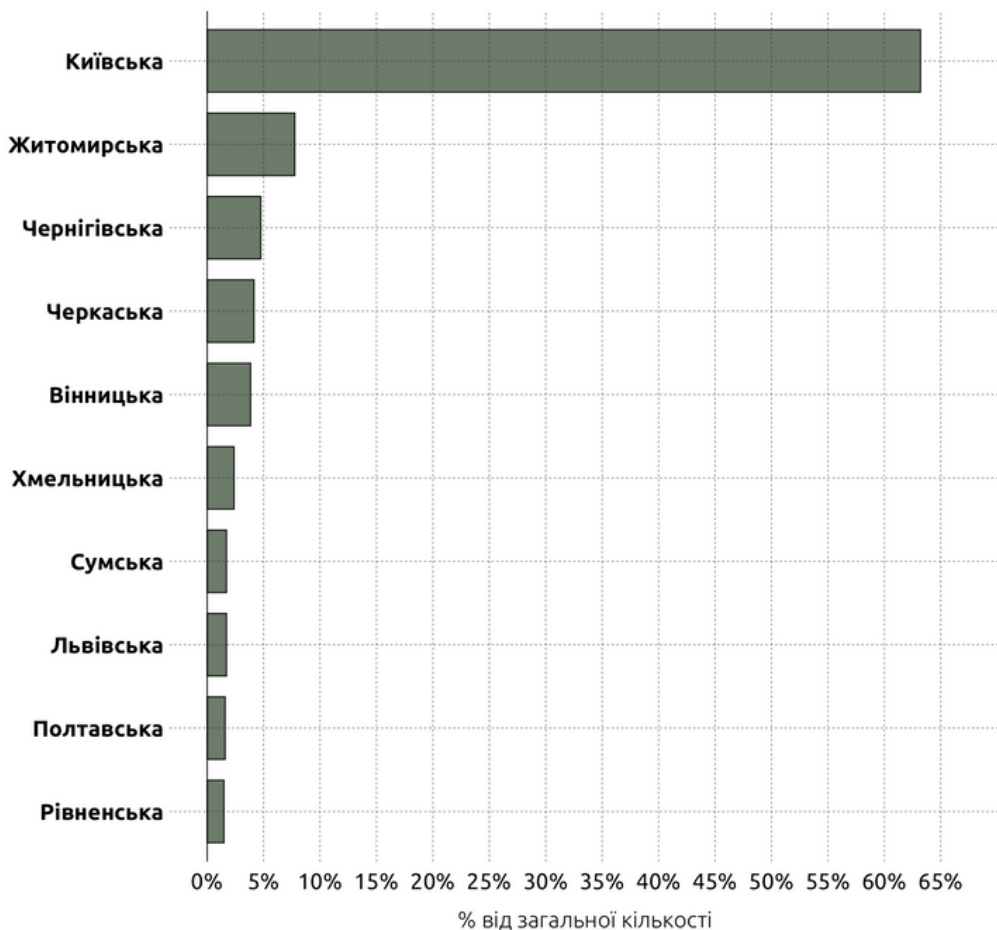
Найактивніші дні тижня для виїзду — з п'ятниці по понеділок, для повернень — неділя і понеділок.

Чоловіки виїздили зі столиці дещо активніше, ніж жінки — 42% проти 37%. Зазначимо, що стать ще 21% осіб у межах дослідження визначити не вдалося.

На соціально-економічну категорію працюючих припало 63% виїздів, пенсіонерів — 12%, непрацюючих — 9%, студентів — 7,5%.

ТОП-10 регіонів, куди їздили жителі Києва

на 7 днів і довше у період з 15 квітня по 15 червня 2023 року

ВИЇЗД ЗА КОРДОН

Загалом за період дослідження з Києва зафіксовано понад 300 тис. виїздів за кордон тривалістю понад 7 днів. У середньому це трохи менше, ніж 5 тис. виїздів на день. Прикметно, що в квітні й травні середня щоденна кількість виїздів була приблизно однаковою, але в червні вона зросла, хоч і несуттєво — на близько 15%.

Головною країною для прибуття стала Польща — 24% від усіх виїздів. На другому місці — Німеччина (9%). Третє місце за популярністю розділяють Румунія та Чехія — по 5%. Трохи менше 5% виїздів було до Угорщини (4,8%) й Австрії (4,7%). До чільної десятки також входять Франція (4,2%), Італія (4,2%), Туреччина (3,4%) й Іспанія (3,3%). Відзначимо, що в першій половині червня Румунія за кількістю виїздів вийшла на другу позицію із 7,5%. Загалом же кияни їздили до 140 держав світу, серед яких є Росія, Білорусь та Іран, але кількість таких виїздів незначна.

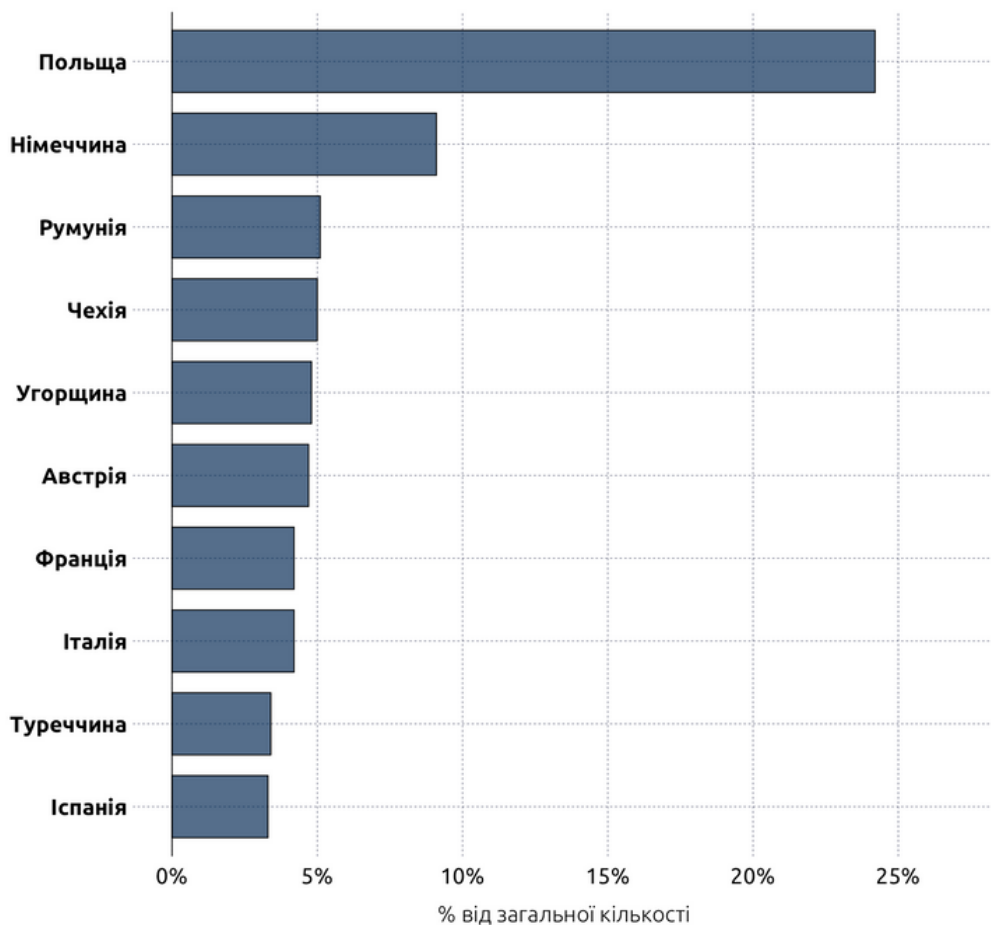
Відзначимо, що 48,1% виїздів припало на жінок, 33,4% — на чоловіків. Стать ще 18,5% осіб визначити не вдалося. Найвищою частка чоловіків була для виїздів (>1000 виїздів) до Великої Британії (45,5%) та Словаччини (44%), а найменшою — до Греції й Туреччини (по 28%).

Найактивнішою соціально-економічною категорією, що виїжджала за кордон, були працюючі — понад 72%.

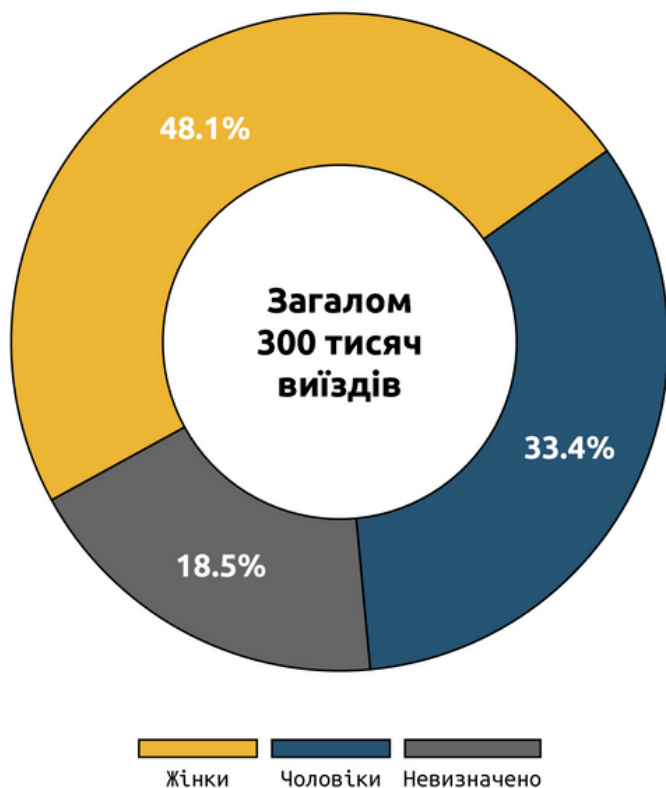
ТОП-10 країн, куди їздили жителі Києва

на 7 днів і довше у період з 15 квітня по 15 червня 2023 року

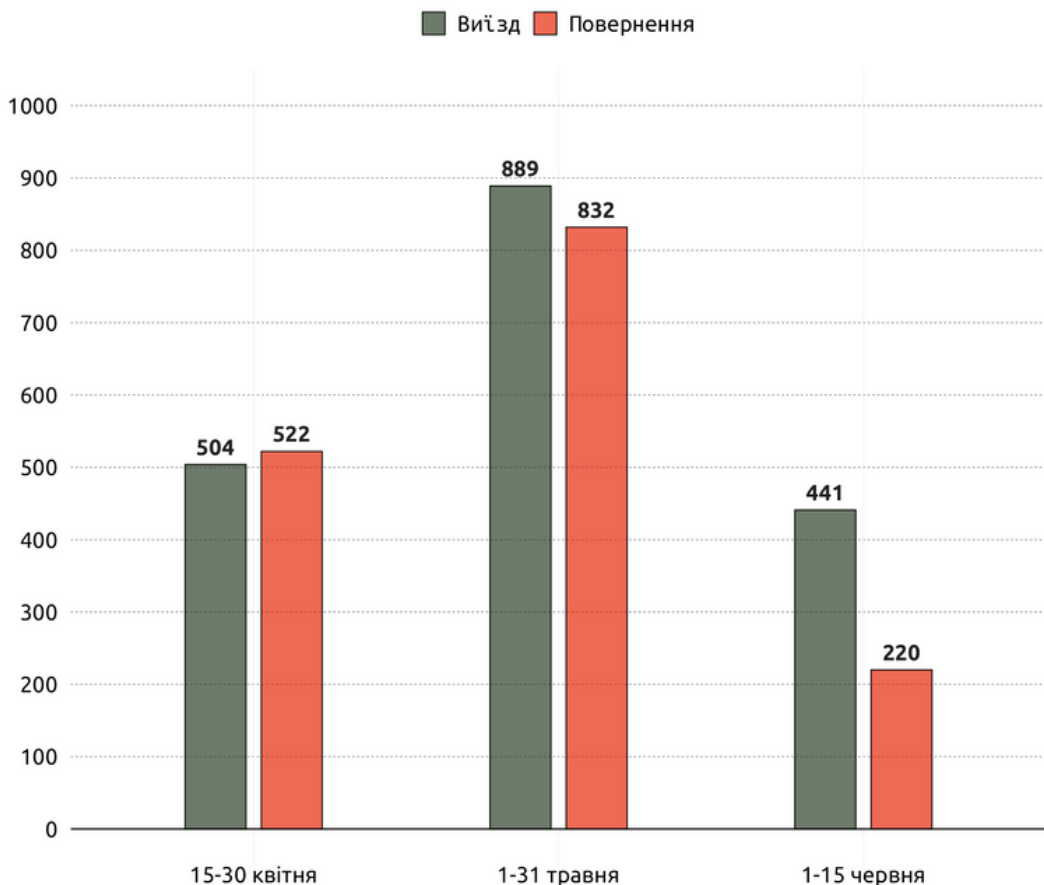
Хто з жителів столиці виїждав за кордон

на 7 днів і довше у період з 15 квітня по 15 червня 2023 року

Виїзди та повернення до Києва

Враховувались лише виїзди на 7 днів і довше та повернення з перебування у столиці 5 і більше днів після поїздки у період з 15 квітня по 15 червня 2023 року, тис. осіб.

ВИСНОВКИ І ТЕНДЕНЦІЇ

1. За 62 дні, охоплені дослідженням, кількість виїздів із Києва сягнула щонайменше 1,53 млн в межах України та 300 тис. — за кордон. Натомість зафіксовано 1,57 млн повернень. Міграційне сальдо було від'ємним і становило -259 тис. осіб (близько 8,5% населення Києва).
2. Значне від'ємне міграційне сальдо виросло за рахунок червня, але масового пікового чи панічного виїзду після обстрілів не було ні в травні, ні в червні.
3. Кияни виїжджали з міста на 7 та більше днів приблизно однаково протягом досліджуваного періоду.
4. Негативна міграційна динаміка зросла за рахунок зменшення кількості повернень до столиці після виїзду. Простішими словами, кияни їхали за межі міста на значно триваліший строк.
5. У першій половині червня повернень стало на 82% менше, ніж у травні, та на 120% менше, ніж у другій половині квітня.
6. Головним регіоном для виїзду жителів столиці стала Київщина — 63%. Зокрема, лише на Бучанський район припало понад 11%.
7. З 15 квітня до 15 червня 2023 року зафіксовано понад 300 тис. виїздів із Києва за кордон.
8. Кожен третій виїзд із Києва за кордон належав чоловіку.
9. Головною країною для прибуття для киян стала Польща — 24% від усіх виїздів, на другому місці — Німеччина (9%), на третьому — Румунія й Чехія (по 5%).

МЕТОДОЛОГІЯ

Дослідження охопило виїзди та повернення жителів столиці з 15 квітня по 15 червня 2023 року включно. Під виїздом розумівся виїзд особи за межі Києва строком від 7 днів, а під поверненням — перебування у Києві 5 і більше днів після виїзду. Підрахунки проводилися за характеристиками статі та соціального статусу: працюючі, непрацюючі, пенсіонери та студенти. Окремими аспектами проведеного дослідження стали внутрішньоукраїнська міграція киян по областях та районах, виїзди за кордон і повернення до столиці. Через законодавчі та програмні обмеження дані зі значенням “менш як 10 виїздів” у межах груп і регіонів під час агрегації даних та опису результатів дослідження не враховувалися.

І"С"УВ **спора**

**ukrainianvictory.org
info@ukrainianvictory.org**